

Література:

1. Коваль Г. Звукобуквений аналіз на уроках української мови у початкових класах. Спецкурс з методики викладання української мови: Навчально-методичний посібник для студентів педагогічного факультету. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2003. – 80 с.
2. Малярчук А. Я. Розвиток усного і писемного мовлення молодших школярів. – К. : Літера ЛТД, 2008. – 336 с.
3. Савченко М. А. Вчимося говорити й читати : проб. підручник для підготовки та 1-го кл. шкіл для дітей з вадами слуху. – К. : ВТФ «Перун», 1997. – 200 с.

Овечко Л. В. *

**ТВОРЧИСТЬ УЧИТЕЛЯ ЯК ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ
КРЕАТИВНОСТІ УЧНІВ**

У статті подано приклади використання в навчально-виховному процесі авторських творів учителя, що надихає учнів на власну творчість.

У сучасному світі здатність до творчості є важливою якістю особистості, що сприяє її реалізації. Розвиток креативності учнів – одне з важливих завдань сучасної системи освіти. Проте творчу особистість може виховати лише творчий учитель. Необхідно плекати творчість учителя в усіх її проявах: у підготовці до уроків, у проведенні позакласних заходів, у спілкуванні з учнями, у власній художній творчості тощо.

Творчі знахідки вчителя викликають емоції учнів, пробуджують їх інтерес до досліджуваної теми, надихають на власну творчість. Відомо, що саме емоційне сприйняття матеріалу гарантує міцне, якісне його засвоєння. Особливо це стосується викладання художньої культури, оскільки творами мистецтва ми вважаємо лише те, зворушує нас, викликає емоції, торкається чутливих струн наших душ.

Наведемо приклади використання творів учителя на уроках художньої культури, які сприяли сплеску творчості учнів, розвивали в них бажання втілювати власні емоції, почуття, переживання, думки в малюнках, презентаціях, у віршах, піснях, прозі тощо.

Так, до уроку, присвяченому пам'яткам архітектури й мистецтва Херсонщини, автор запропонував власні поезії «Голос нащадків» та «Побачення», присвячені міській ратуші та художньому музею ім. О. О. Шовкуненка, розташованому в цій історичній будівлі.

Голос нащадків

*Минають роки, за століттям збігає століття.
Земля продовжує свій курс довголіття.
Хтось іде в небуття, сумно та гірко,
Десь святкує народження зірка.*

* © Овечко Л. В.

СКАРБНИЦЯ МЕТОДИЧНИХ ІДЕЙ

Зодчі світу, митці! Ваш літопис величний,
Він прекрасний, вражаючий, вічний!
Вже мовчать колискові пісні,
І маля посміхається матусі вві сні.
Вже ніщо не говорить.
Миську ратушу Мінкус, шедевр рукотворить.
Крізь роки Шовкуненка чути тут голос,
Ніби дзвін подає наповнений колос.
Тут художника дух, тут пензля торкання,
Це до нас, до нащадків, його лине звертання!
Пишаюсь, горджусь, донести я вам мушу
Цей вогонь, що пронизує мозок, переповнює душу,
Цю окрасу Херсона, цю безцінну перлину –
Ренесанс і модерн, що злились воедино.

Побачення

Поспішаю на зустріч. Ранок. Десята.
Соборна прокинулась, очікує свята
Нарешті зупинка. Художній музей,
Велична споруда стрічає гостей.
Гальмують маршрутки, авто пролітають.
Щасливі! з курантами вежі годинник звіряють.
Поруч онук, за руку тримає,
Ратушу міста здаля оглядає.
«Бабуня, ідём! Хочу я к картинам!»
Я спокійна: мистецтво не вмере, підростає нам зміна!
Знову кличуть сходи масивні,
Люб'язні господарі, щиросердні, гостинні.
І це вже не сон, я впевнена, знаю!
Я йду заворожена, наче до раю!
Торкаюсь перил – і магія діє.
Знову я тут, я лечу, я радію!
Поскрипують сірі доріжки паркету –
Хранителі й свідки падіння та злету.
З епохи в епоху ведуть нас ці сходи,
Зали просторі, вузенькі проходи.
Портрети й пейзажі у рамках злотистих,
Виграють переливами фарби барвисті.
Різні художники, різні жанри та стилі.
Високу майстерність митці нам лишили.
Музейна кімната. Проектор. Екран.
«Наївне мистецтво» сподобалось нам.
Бабуся Райко, немовби у шати,
Свою одягнула старесеньку хату.
Мене та онука полонила ця хата,
Пташки, різні звірі та квітів багато.
Наївно? Можливо.
Та з пензлів Поліни родилося диво.
Даю слово онуку, що побачить хатину,
Віконниці білі, мальовані стіни.
Ця зустріч з музеєм відбулась марно,
Запізніле побачення сколихнуло приємно.
Величаю Ваш труд, пломінь серця, натхнення,
Творці минулого і сьогодення!

СКАРБНИЦЯ МЕТОДИЧНИХ ІДЕЙ

На уроці, присвяченому вивченню творчості О. Бережного – відомого херсонського художника, на полотнах якого оживає старий Херсон, лунала поезія «Віками освячений».

Віками освячений

*Історія пише, веде свій часопис,
Предковічний щоденник, прадавній літопис.
Зупинись, перехожий, їздовий, углядись,
Долонями серця до перлин доторкнись!
Старенькі будиночки на проталиних схилах –
Мої перекошені міські старожили!
Тут, віками освячений, Панкратьєвський міст,
Це візитка Забалки, одне з передмість,
Міст воз'єднання, блага надії
Розпростав свої крила, він живий, він ще діє!
Довкола мосточка джерельнеє плесо,
Сонця промінчик, лазур піднебесся.
Чашу любові, красу до схід сонця
Віддає до краплини вдячним херсонцям.
Ця історії пам'ятка на полотнах відбилась,
Сяйвом фарб Бережного навіки утвердилась!
Уклін тобі, надбань духовності кринице,
За щем на серці, за сльозу.
Творців вогонь не згасне, він іскриться!
Пронесемо його, мов материнську усмішку ясну!*

Цей краєзнавчий матеріал доцільно використовувати на уроках історії, літератури, художньої культури, образотворчого мистецтва, у позакласній роботі та в роботі з обдарованими учнями.

Так, на уроках історії України учні вивчають особливості розвитку мистецтва певної історичної доби. Вивчаючи історію рідного краю, доцільно проводити бінарні уроки з використанням історичних матеріалів про художній музей імені О. О. Шовкуненка, які дають можливість поринути у дивовижний світ минулих років.

Багаті можливості розкриваються на уроках літератури під час вивчення поезії. Рух думок і почуттів ліричних творів утверджує наше активне ставлення до тих, хто залишив світ в історії рідного краю, пробуджуючи в дітях любов не лише до природи, а й до життя.

На уроках образотворчого мистецтва запропонований матеріал місцевих художників, палітра їх фарб допоможуть розвинути естетичні смаки, кругозір учнів, уяву про мистецтво, яке збагачується новими цінностями, хвилюючи пристрасною закоханістю художників у красу рідного краю.

Особливо доречним запропонований матеріал буде на уроках художньої культури, на додаткових уроках, передбачених програмою для вивчення культури рідного краю.

У позакласній роботі корисним буде проведення екскурсій місцями історичних пам'яток, зустрічей з видатними людьми Херсонщини. Під час проведення екскурсій діти мають можли-

СКАРБНИЦЯ МЕТОДИЧНИХ ІДЕЙ

Вість наочно познайомитися з полотнами художників, з їх енергійним, соковитим живописом, насиченим колоритом.

Для розвитку творчості учнів важливе значення має творчість учителя, на яку щедрі вчителі різних предметів.

Дуже важливо вчити дітей небайдужому ставленню до життя, умінню бачити його яскраві фарби навіть у буденних справах, звичайних подіях і ділитися з людьми своїми переживаннями, враженнями.

Так, перебування на курсах підвищення кваліфікації в КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» надихнуло автора на невеличкий твір.

Неочікувана сповідь

Херсон... Рідне моє місто! Буйно-зелена розкіш сквериків Таврійського мікрорайону запрошує мене до Херсонської академії неперервної освіти. Тут цим літом я була слухачем курсів підвищення кваліфікації з художньо-естетичного циклу.

Серце прискорено б'ється, коли заходиш до цього храму науки та знань. Малий академічний зал. Уважно поглинаю знання, купаюся у ніжному теплі спілкування з учителями-одногрупниками, які завітали сюди з різних куточків Херсонської області. Вслухаюсь у розумне, мудре слово викладачів-лекторів.

Казачкова Лариса Миколаївна. Саме вона відкрила у глибокому розумінні для мене цінності культурно-мистецьких осередків нашого краю. А ще проект. Мабуть, серце підказало. «Міська ратуша – хранителька історії херсонської архітектури». Такою була тема, над якою працювала моя група. Не знаю, чому, але в музеї імені О. О. Шовкуненка я була дуже давно. Нарешті довгоочікувана зустріч, побачення з музеєм. Рідне місто усміхається ошатними, доглянутими вулицями. Люблю куточки, які дихають історією, дають уяву про велич і славу предків. І ось я тут, на Соборній. Піднімаюсь мармуровими сходами музею. Це одна із перлин нашого рідного міста. До глибини душі я вдячна мистецтвознавцю, лектору музею Владі Дяченко, її проникливим розповідям та відео, які перевернули усе моє буття. Художній музей відкрив мені дорогу до пізнання. Це дорога праці й творення. Хочу пройти нею, напитися з криниці натхнення поетичного слова.

У кожної людини є власні моральні цінності, найсвятіші речі і поняття. Головне – не втратити життєві орієнтири, не використати чийсь роботу й довірливість з корисливою метою. Кожна людина має право вибору: жити за законами добра чи зла, прекрасного чи потворного. Мене, наприклад, хвилює доля рідної землі та її майбутнє. Тепер я знаю, про що буду писати у своїх поезіях. Я зазирну в давнє минуле нашого рідного міста, буду продовжувати оспівувати красу і велич його споруд, пам'ятних місць, які привертали і привертають до себе увагу багатьох людей з різних куточків світу. Тому перші мої вірші я присвятила художньому музею та його мистецтвознавцям.